

Makine İhtisas OSB ve Türbosan Yönetim Kurulu Başkanı Sedat Silahtaroglu:

Dünya makine sektörü ticaretinden almamız gereken payın çok gerisindeyiz

Ülkemizde makine sektörü gelişim seyri içerisinde olsa da uluslararası pazardan istenilen payı alamıyor. Çin, ABD, Almanya gibi güçlü rakiplerin olduğu uluslararası arenada istediğimiz sonuçları elde edebilmemiz için Serbest Ticaret Anlaşmalarına (STA) ihtiyaç duyduğumuzu belirten Makine İhtisas OSB ve Türbosan Yönetim Kurulu Başkanı Sedat Silahtaroglu, önümüzdeki on yılı çok iyi değerlendirmemiz gerektiğini ifade ediyor.

Ülkemizi yasa boğan deprem felaketi hepimizi derinden etkilese de yaraları sarmak için çalışmaya ve üretmeye devam etmeliyiz. Bu bağlamda sorularımıza geçmeden önce içerisinde bulunduğumuz durum ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Biz teknik adamlar için deprem bir kader değil, ne zaman yaşanacağı belli olmayan bir tabiat olayıdır. Bu günkü teknoloji depreme karşı birçok tedbirin alınmasına imkan veriyor, can ve mal kayıplarını azaltmak mümkün. Kısa vadeli tedbirler; konteyner, karavanların açılan bölgeye ulaştırılması. Orta ve uzun vadeli tedbirler; 1/100 000, 1/50 000, 1/25 000 imar planlarına fay hatlarını yerleştirmeliyiz ve bu alanlarda sadece tarım yapılmalıdır. Bunun dışındaki alanlarda sadece tek katlı inşaat yapmalıyız. Daha uzak alanlarda iki katlı, uzaklaştıkça zemin müsaade ettiği ölçüde yüksek katlı binalara izin verilmelidir. Diğer taraftan inşaat üretimi sisteminin

tamamını sigorta sistemi içerisine almalıyız.

Makine sektörü ile ilgili genel bir değerlendirme alabilir miyiz?

Makine sektörü olarak 23 milyar dolarlık ihracata imza attık ve dünya ölçeğinde 24. Sıradayız ve bu alanda en büyük ihracatçı Çin'dir. Onu Almanya, ABD ve Japonya takip eder. Uluslararası ölçekte potansiyelimizin altındayız ve dünya makine sektörü ticaretinden almamız gereken payın çok gerisindeyiz. Daha iyisini gerçekleştirebiliriz. Bunun en önemli sebebini bu konudaki politika yetersizliği olarak özetleyebiliriz. Genel olarak baktığımızda da ihracatın önündeki en önemli engellerin; Kur ve Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) olduğunu söyleyebiliriz. Diğer sektörler için de geçerli ama kendi sektörümüz açısından ifade etmek gerekirse; bu iki hususta gerekli çalışmalar yapılmaz ise hiçbir zaman ihracat anlamından hak ettiğimiz yeri alamayacağımızı düşünüyorum.

Dünya ticaretini yöneten 54 ülke var ve biz bunlar içerisinde 22 ülke ile Serbest Ticaret Anlaşmamız var. Bunların dışındaki ülkelerle biz ticaret yapamıyoruz. Diğer taraftan bazı Serbest Ticaret Anlaşmalarımız da bizim aleyhimize çalışıyor. Güney Kore ile yaptığımız Serbest Ticaret Anlaşmasını bu ifademize örnek olarak verebiliriz.

Son on yılı baz aldığımızda ne kadar yol alındı?

Her yıl makine sektörünün %10 büyüdüğünü söyleye-

bilirim. On yıllık bir süreç içerisinde iki katı bir büyüme gerçekleştirildiğimizi söyleyebiliriz.

İhracatımızın 1980 sonrası geliştiği savından yola çıkarsak, arada es verdiğimiz uzun yıllar ülkemizi zora soktu. Siz bu süreçlerin içerisinde yer almış bir sanayici olarak bize konu ile ilgili özet bir değerlendirme yapar mısınız?

Ülkemizde ihracat hamlesini başlatan Sn. Turgut Özal'dır. Biz dış ticareti o dönemde öğrendiğimizi söyleyebiliriz. Bu çerçevede doksanlı yılların başına kadar önemli adımlar atıldı. Sonrasında 2002'ye kadar bu gelişim durdu ve on yılı aşkın bir süre yerimizde saydık. Bu hükümetle beraber 2002 yılında bir hareket başladı ve 2010'lu yılların ilk çeyreğinde bu gelişim durdu. Son birkaç yıl ise tekrar bir yükseliş içine girdik.

Makine sektöründe yabancı yatırım ile ilgili bir değerlendirme alabilir miyiz?

Türkiye'de yabancı yatırımcı sayısı çok azdır. Bu çerçevede yapılan ve yapılacak yatırımların çok önemli olduğunu düşünüyorum. Geçtiğimiz yıl 60 milyon dolarlık bir yabancı sermaye yatırımı yapılmış. Sektörü geliştirmek istiyorsak bu rakamın çok çok üzerinde yatırım almamız gerekiyor.

Tayvanlı firmaların ülkemize ilgi gösterdiğine şahit oluyoruz.

Çin'den kaçtıklarını söyleyebiliriz. Buraya yatırım yaparak Avrupa pazarını hedefliyorlar.

Avrupa'da daha farklı yerlerde yatırım yapamazlar mı?

Yapabilirler, ancak Türkiye'ye yatırım yapıyorlarsa, ülkemizin onlara uygun şartlar sunduğunu söyleyebiliriz. Diğer taraftan iç piyasamızın da onlara cazip geldiğini düşünürsek. Neden Türkiye'yi seçtikleri sorusunun cevabı ortaya çıkar.

Rusya pazarının bizim için önemli hale geldiği yönünde haberler okuyoruz. Bu hususta gözlemlerinizi alabilir miyiz?

Sektörümüz açısından bakıldığında en büyük müşterimiz Rusya olmaya başladı. Avrupa Rusya'dan ayağını çekince, Türkiye onlar için bir fırsat kapısı oldu. Bu durum hem sektörümüz hem de büyük dış ticaret açığı verdiğimiz bir ülke ile ticaretimizi dengelememiz açısından bir fırsattır. Enerji alıp karşılığında mal verdiğimiz bir süreç yaşıyoruz. Bu konudaki politika başarımızı ortaya koymamız gerekir ancak bu noktada Batı'dan uzaklaşıyor olmamız doğru bir yönelim değildir.

Aktardıklarınızdan yola çıkarak geçmişte ortaya koyulmuş 100 milyar dolarlık hedefe ulaşabilmemiz için neler yapılabilir? Afrika pazarı gibi yeni pazarlara yönelmemiz yeterli ivmeyi sağlar mı?

Sondan başlarsak, Afrika pazarı yakın dönemde bizi hedeflerimize ulaştırılmaz. Bizim için en önemli yönelim Serbest Ticaret Anlaşmalarının hayata geçirilmesidir. Daha kısa vadede ise kur avantajını kullanarak uluslararası pazardan daha fazla pay alabiliriz.

Navlunlardaki düşüşünde rekabet koşullarımızı etkilediği ifade ediliyor.

Navlunlardaki düşüş bizi negatif etkiliyor. Navlunlar düştükçe Çin'in uluslararası arenada rekabet şansı artıyor. Çin'den ucuz ürün piyasaya girince doğal olarak sektörümüz olumsuz etkileniyor.

Yeni pazarların geliştirilmesi hususundaki düşüncelerini alabilir miyiz?

Sektörümüz açısından dünyada geliştirilebilecek yeni pazarlar var. Orta Amerika ülkeleri, Güney Amerika ülkeleri ile ticaretimiz geliştirilebilir. Hepsinde para yok ama geliştirile-

TÜRKİYE'NİN STA'LARI

YÜRÜRLÜKTEKİLER	MÜZAKERELEİ TAMAMLANANLAR	MÜZAKERELEİ DEVAM EDENLER	GİRİŞİMDE BULUNULANLAR
EFTA* (1992)	Lübnan	Aktif Müzakereler	Vietnam
Sırbistan* (2010)	Katar	Diğer Müzakereler	Hindistan
İsrail (1997)	Sudan	Japonya	Orta Amerika Ülkeleri
Karadağ* (2010)		Peru	ABD
Makedonya (2000)		Tayland	Kanada
Şili (2011)		Kolombiya	Cezayir
Makedonya (2000)		Endonezya	Güney Afrika Cumhuriyeti
Bosna Hersek* (2003)		Kamerun	Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri
Morityus (2013)		MERCOSUR	Libya
Tunus (2005)		Kongo D.C.	
G. Kore (2013)		Körfez İşbirliği Konseyi	
Filistin (2005)		Pakistan	
Fas (2006)		Ekvator	
Moldova* (2016)		Meksika	
Mısır (2007)		Seyşeller	
Faroe A. (2017)		Cibuti	
Arnavutluk (2008)		Çad	
Singapur (2017)			
Gürcistan* (2008)			
Kosova (2019)			
Birleşik Krallık (2021)			
Venezuela (2020)			

*Revizyon sürecinde

Yürürlükte: 22
Müzakere Süreci Tamamlanan: 3
Müzakere Süreci Devam Eden: 16
Girişimde Bulunulan: 9

www.ticaret.gov.tr

bilecek ülkeler var. Uzakdoğu'da iyi siyaset yaparsak Malezya, Endonezya, Vietnam gibi ülkelerdeki gelişim sektörümüz açısından oldukça önemlidir. Afrika da Güney Afrika Cumhuriyeti bir fırsat olabilir.

Uzakdoğu'da Çin faktörünü aşabilir miyiz?

Aşabiliriz, o imkanlar var. Geçen yıl kur avantajı noktasında başa baştık. Navlun konusunda bir handikap yaşayabiliriz o da sektörümüz açısından baktığımızda maliyetler içerisinde navlun %10'u geçmediği için göz ardı edebiliriz. Son dönemde birçok sektörde olduğu gibi makine sektörü de Çin'in var olduğu dış pazarlardan daha fazla payı nasıl alabiliriz sorusuna cevap arıyor. Bu önemli bir sorudur ve üzerinde uzun uzadıya çalışılması ve bu çalışma sonrası stratejinin belirlenmesi gerekiyor.

İpekyolu olarak ifade edilen ve bir parçası olmak için çaba sarf ettiğimiz olgu ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

Çin ile rekabet edeceksek, Çin'i ön plana çıkaracak hususlar bizim dezavantajımıza olacaktır. Çin'in Ekonomik Ölçek dedikleri çok önemli bir avantajı var. Ülkemiz ile kıyaslandığında yirmi katı bir büyüklükten bahsediyoruz.

Kat etmemiz gereken önemli bir yol olduğuna söyleyebilir miyiz?

Sanayi Bakanlığı ile yaptığımız çalışmalarda, önemli verilere ulaştık. Sanayileşme açısından baktığımızda Türkiye'nin Almanya'nın 1/4'de, Fransa ve İtalya ile kıyasladığımızda ise 1/3 seviyelerindeyiz. Bu ülkeleri yakalayabilmemiz için sanayi yatırımımızı üç ve dört kat artırmamız gerekiyor. En kötü ihtimalle iki kat artırmalıyız ki belirli bir noktaya gelebilelim. Bir anda olmaz, şimdi başlarsak en az önümüzdeki on yıl kademeli olarak önemli yatırımlara imza atabilmeliyiz.

Türbosan ile ilgili bir değerlendirme alabilir miyiz?

Türbosan çok hayırlı bir iş yapıyor. Bir yandan insanlar için çok önemli olan suya ulaşımını sağlarken, diğer taraftan ortaya çıkan atık suyu deşarj ediyoruz.

Bu açılarından baktığımızda toplum açısından önemli bir işe imza atığımızı düşünüyorum. Yaptığımız ürünlerle daha temiz bir dünya hedefine önemli katkılar sunuyoruz. Ürettiğimiz ürünler açısından da hiçbir atığı olmayan bir sektörde çalışmalar yapıyoruz.

Türbosan'ın geleceği açısından neler söylemek istersiniz?

Dünyada su sorunu, atık su sorunu devam ettiği sürece bizim ürünlerimize olan ihtiyacın artarak devam edeceğini düşünüyorum. Bu açıdan Türbosan'ın iyi yolda olduğunu söyleyebilirim. Her yıl enflasyonun üzerinde bir büyüme oranını hayata geçirerek yolumuza devam ediyoruz. Üretimimizin %50'sini ihraç ederek dengeli bir ticari yapı ortaya koyuyoruz. Bu çerçevede her gün daha nitelikli ürün üretmek için çaba sarf ediyoruz. Her yıl katma değer oranımızı artırıyoruz.

Su denilince Afrika pazarı aklımıza geliyor. Afrika pazarı ile ilgili bir değerlendirme alabilir miyiz?

Afrika ile ilgili çok çaba sarf ettik. Afrika, Avrupa'nın Çin'in kontrolündedir. Örneğin Fransa para verirse iş yapabilmektedirler. O noktada parayı veren ne alması gerektiğini de söylüyor. Afrika ile çalışmıyor değiliz ancak toplamda bizim için önemli bir pazar olmaktan uzak. Afrika'nın kendini geliştirebilmesi kolay değil, zaman alacaktır. Bunu biz görür müyüz bilemiyorum. ■

